20/08/2021

Σαν σήμερα: 67 χρόνια από την πρώτη ελληνική προσφυγή στον Ο.Η.Ε. για το Κυπριακό

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Σήμερα συμπληρώνονται εξήντα επτά χρόνια (20/8/1954) από την πρώτη και επίσημη προσπάθεια διεθνοποίησης του Κυπριακού Ζητήματος, καθώς κατετέθη στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ η πρώτη προσφυγή (από τις πέντε συνολικά) για την επίλυση του Κυπριακού. Μέχρι τότε οι όποιες συζητήσεις διεξάγονταν μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών, Μεγάλης Βρετανίας, Ελλάδας, Τουρκίας και των αντιπροσώπων Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι το Κυπριακό αποτέλεσε το πλέον σημαντικό ζήτημα της

εξωτερικής πολιτικής επί πρωθυπουργίας Αλέξανδρου Παπάγου. Η κυβέρνηση, αφενός υπό την πίεση του Μακάριου και της κυπριακής Εθναρχίας, και αφ' ετέρου της ελληνικής κοινής γνώμης, προσέφυγε στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Επικαλούμενη το άρθρο 1 (παρ. 1 και 2) του Καταστατικού Χάρτη, ζήτησε την εφαρμογή *«της αρχής της ισότητος δικαιωμάτων και της αυτοδιαθέσεως των λαών εις τον πληθυσμό της Κύπρου».* Στις 20 Αυγούστου 1954, ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Ελλάδας στον ΟΗΕ κατέθεσε στη Γραμματεία του Οργανισμού την προσφυγή. Η Γενική Συνέλευση, εκείνη την εποχή, δεν ήταν όπως σήμερα, με την ποσοτική υπεροχή των χωρών του Τρίτου Κόσμου, ενώ και η δεδομένη αρνητική στάση των ΗΠΑ, που ήλεγχε τον Οργανισμό, προδιέγραφε το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Έτσι, μετά και από νεοζηλανδική παρέμβαση, υιοθετήθηκε ένα Ψήφισμα στο οποίο αναφερόταν, πως εφόσον δεν φαίνεται κάποια λύση για το Κυπριακό Ζήτημα, η Γενική Συνέλευση δε θα ασχοληθεί περαιτέρω με το θέμα εφαρμογής *«της αρχής της ισότητας των δικαιωμάτων και της αυτοδιαθέσεως των λαών εις τον πληθυσμόν της Κύπρου».*

Ομολογουμένως, η ελληνική προσφυγή δεν είχε προετοιμασθεί επαρκώς και το Δεκέμβριο του 1954 η Γενική Συνέλευση αποφάσισε με 50 ψήφους υπέρ (και η Ελλάδα ψήφισε υπέρ), 8 αποχές: ΕΣΣΔ και οι άλλες χώρες της ανατολικής Ευρώπης, ότι δεν ήταν σκόπιμη η λήψη απόφασης για το Κυπριακό «επί του παρόντος». Μάλιστα, ο αντιπρόσωπος της ΕΣΣΔ, Μαλίκ βλέποντας το Κυπριακό Ζήτημα, ως μία ευκαιρία για δημιουργία κρίσης εντός του ΝΑΤΟ, ζήτησε να ψηφισθεί η ελληνική πρόταση. Η Ελλάδα δεν εκτίμησε σωστά τις δυνατότητές της, σχετικά με το αν μπορεί να επηρεάσει έναν οργανισμό, στον οποίο, τότε, συμμετείχε μικρός αριθμός πρώην αποικιών. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και το ότι η διπλωματική παρουσία της Ελλάδας σε αρκετές χώρες του πλανήτη ήταν περιορισμένη, με αποτέλεσμα να μην γίνουν γνωστές οι ελληνικές θέσεις. Οι Βρετανοί, ωστόσο, μη αρκούμενοι σε αυτή τη διπλωματική νίκη, προσκάλεσαν σε συνδιάσκεψη την Ελλάδα και την Τουρκία, το Δεκέμβριο του 1955 στο Λονδίνο, προκειμένου να συζητήσουν εκ νέου το Κυπριακό, γεγονός, που προκάλεσε έντονους τριγμούς εντός της ελληνικής κυβέρνησης.